

Αθήνα, 03.05.2018

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΓΙΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΘΕΜΑ: Παράνομη αλιεία και εμπορία πετροσωλήνων και άλλων προστατευόμενων θαλάσσιων ειδών

Οι πετροσωλήνες (*Lithophaga lithophaga*), ενδημικό είδος της Μεσογείου, ζουν μέσα στα ασβεστολιθικά βράχια. Έχουν την ικανότητα να εκκρίνουν οξύ και να διαλύουν τον ασβεστόλιθο, δημιουργώντας στοές μέσα στις οποίες προφυλάσσονται. Οι παράνομοι αλιείς, για να τους αλιεύσουν, σπάνε τα βράχια με σφυριά ή κμπρεσέρ καταστρέφοντας εντελώς τους βραχώδεις οικοτόπους. Προκαλούν έτσι εκτεταμένη οικολογική καταστροφή που συντελεί στην ερημοποίηση των παράκτιων περιοχών και είναι πολύ δύσκολα αναστρέψιμη. Για τον λόγο αυτόν, η αλιεία των πετροσωλήνων απαγορεύεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το 1992 βάσει της Οδηγίας για τους Οικότοπους (92/43/ΕΟΚ), στις μη ευρωπαϊκές χώρες της Μεσογείου βάσει της Συνθήκης της Βαρκελώνης, καθώς και τη Συνθήκη της Βέρνης.

Ωστόσο στην Ελλάδα η κείμενη νομοθεσία εφαρμόζεται πλημμελώς και πρακτικά δεν υπάρχει καμία προστασία του συγκεκριμένου είδους. Οι καταστροφές των παράκτιων οικοτόπων σε αρκετές περιοχές (π.χ. Ευβοϊκός, Κορινθιακός, Αργολικός) είναι εκτεταμένες με σημαντικές επιπτώσεις στη θαλάσσια βιοποικιλότητα αλλά και στην αλιεία, καθώς αφανίζονται σημαντικά αναπααραγωγικά πεδία και πεδία ανάπτυξης του γόνου για πολλά είδη εμπορικών ψαριών.

Το 2011 δημοσιεύτηκε στο διεθνές επιστημονικό περιοδικό «*Mediterranean Marine Science*» μελέτη του Αναπλ. Καθηγητή του Τμήματος Επιστημών της Θάλασσας του Πανεπιστημίου Αιγαίου κ. Στέλιου Κατσανεβάκη (τότε ερευνητή του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών) και των συνεργατών του σχετικά με την ευρείας κλίμακας παράνομη αλιεία και εμπορία προστατευόμενων οστρακοειδών στην Ελλάδα. Στη μελέτη εκείνη έγιναν συνεντεύξεις με ιδιοκτήτες 219 παραλιακών εστιατορίων που σερβίρουν θαλασσινά, σε 92 πόλεις σε όλη την Ελλάδα. Διαπιστώθηκε ότι 8 προστατευόμενα είδη υπήρχαν στους καταλόγους των εστιατορίων. Από αυτά οι πετροσωλήνες ήταν το πιο συνηθισμένο και βρέθηκε να σερβίρεται στο 22.8% των εστιατορίων. Σε αρκετές περιοχές τα ποσοστά αυτά ήταν πολύ μεγαλύτερα, όπως για παράδειγμα στις περιοχές γύρω από τον Ευβοϊκό κόλπο, όπου οι πετροσωλήνες σερβίρονταν σε περισσότερα από το 65% των εστιατορίων. Εκτός από τους πετροσωλήνες σημαντικό ήταν το πρόβλημα και για την πίννα (*Pinna nobilis*) η οποία βρέθηκε να διακινείται στο 16.8% των εστιατορίων.

Παρά το ότι ενημερώθηκαν σχετικά οι Διευθύνσεις Αλιείας όλων των περιφερειών της χώρας και το υπουργείο Περιβάλλοντος, δεν πάρθηκε κανένα μέτρο για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης προστατευόμενων ειδών στα ελληνικά εστιατόρια.

Στη σχετική καταγγελία που ακολούθησε το 2014 κατά της Ελλάδας στη Συνθήκη της Βέρνης (Complaint n° 2014/6), η απάντηση του υποιργείου Περιβάλλοντος τον Ιούλιο 2015, ήταν ότι η Ελλάδα έχει επάρκεια νόμων για την προστασία του είδους και άρα η «προστασία» είναι επαρκής αναδεικνύοντας έτσι την ανεπάρκεια των ελεγκτικών μηχανισμών.

Ακολούθησε νέα έρευνα, μέσω του διαδικτύου, ελέγχοντας τους καταλόγους επιβατορίων που ήταν διαθέσιμοι στις ιστοσελίδες τους και διαπιστώθηκε ότι δεκάδες εστιατόρια, σε 33 πόλεις στην Ελλάδα, σερβίρουν παράνομα πετροσωλήνες. Παρά το ότι ο κατάλογος με τα ονόματα και τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις όλων αυτών των παράνομων εστιατορίων είναι στη διάθεση της Γενικής Διεύθυνσης Βιώσιμης Αλιείας του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που έχει την κύρια ευθύνη των σχετικών ελέγχων, δεν αξιοποιήθηκε ποτέ.

Κατόπιν αιτήματος της γραμματείας της Συνθήκης της Βέρνης για κατάθεση περισσότερων στοιχείων το Μάρτιο του 2017, διαπιστώθηκε ότι την τριετία 2014-2016 δόθηκαν πρόστιμα μόνο σε 2 εστιατόρια, συνολικού ύψους 1300 ευρώ, για παράνομη αλιεία και διακίνηση προστατευόμενων ειδών, αναδεικνύοντας για άλλη μία φορά την ανεπάρκεια των ελέγχων. Σύμφωνα με την τελευταία απόφαση της Συνθήκης της Βέρνης (κατά τη συνεδρίαση της 18^{ης} Σεπτεμβρίου 2017) αναγνωρίζεται ότι τα πρόστιμα που έχουν έως τώρα επιβληθεί είναι ανεπαρκή και καλούνται οι ελληνικές αρχές να πάρουν επιπρόσθετα μέτρα. Η καταγγελία παραμένει σε εκκρεμότητα και θα ξανασυζητηθεί τον Σεπτέμβριο 2018.

Πρόσφατα έγινε νέα μελέτη από τη μη κυβερνητική οργάνωση «Αρχιπέλαγος» που επιβεβαιώνει και επικαιροποιεί τα αποτελέσματα των προηγούμενων μελετών. Συγκεκριμένα ελέγχθηκαν 30 εστιατόρια εν αγνοία τους, με προσέγγιση από μέλη της οργάνωσης που παρουσιάστηκαν ως υποψήφιοι πελάτες. Το 80% των εστιατορίων είτε είχαν προστατευόμενα είδη, όπως οι πετροσωλήνες, οι πίννες, οι μπουρούδες (*Charonia tritonis*) και οι μπουχώνες (*Tonna galea*), είτε δήλωσαν ότι σε περίπτωση μεγάλης παρογγελίας θα μπορούσαν σχετικά γρήγορα να τα προμηθευτούν. Το «Αρχιπέλαγος» προχώρησε σε νέα σχετική καταγγελία στη Συνθήκη της Βέρνης.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάσθε:

1. Πόσοι έλεγχοι διενεργήθηκαν από τις υπηρεσίες σας κατά την τριετία 2015, 2016 και 2017 για την παράνομη διακίνηση προστατευόμενων θαλάσσιων ειδών στα ελληνικά εστιατόρια; Τι πρόστιμα και ποιες κυρώσεις επιβλήθηκαν;
2. Γιατί ενώ έχει γίνει αποδέκτης, μέσω της Συνθήκης της Βέρνης, στοιχείων των παράνομων εστιατορίων δεν έχει προχωρήσει στην αξιοποίηση της σχετικής λίστας με ελέγχους και επιβολή κυρώσεων;
3. Εντατικοποιήθηκαν οι έλεγχοι κατόπιν των συστάσεων της Συνθήκης της Βέρνης κατά την τελευταία συνεδρίαση της 18^{ης} Σεπτεμβρίου 2017;
4. Γιατί δεν έχει προβεί σε στοχευμένους και διαρκείς ελέγχους στις περιοχές που διαπιστώθηκε εκτεταμένη παράνομη εμπορία των προστατευόμενων ειδών (π.χ. Χαλκίδα, Νέα Αρτάκη);

Ο ερωτών βουλευτής

Γιώργος Αμυράς, Β' Αθήνας